

f

folklorame

**SPAS JI BO
ALÎKARÎYA WAN**

Aydin Batur
Avşîn Abdulbarî
Beroj Mukrîyanî
Bîlal Guldem
DÎHA
Dûrzan Cîrano
Eşref Boluncû
Ferhat Arslan
Îskan Altin
Mazlûm Sîyabend
Mûrat Adiyaman
Orhan Tanhan
Refik Tekîn
Selmet Guler
Tehsîn Baravî
Ugur Sermîyan
Zeynep Yaş
Zozan Gûçlû

TÊKILÎ

folklorame@gmail.com

folklorame

Her nivîskar ji nivîsa xwe
berpirsiyar e.

Kovara folklorê ya sê mehane

Sal: 2

Hejmar: 7

Xwedî: Li ser navê Weqfa Mezopotamyayê, Selîm Olçer

Berpirsa Nivîsan: Gevrîye Atli

Edîtor: Eşref Keydanî

Redaksîyon: Evîndar Şevîn

Desteya Weşanê:

Celîlê Celîl

Bêrîvan Matyar

Elîf Gunduz

Mem Mukrîyanî

Zîya Mukrîyanî

ISSN: 2667-6443

Grafîk: Sevînç Adiyaman

Fotoyê bergê pêş: Mûrat Adiyaman

Fotoyê bergê paş: Dûrzan Cîrano

Navnîşan: Weqfa Mezopotamyayê

Mezopotamya Eđitim Bilim Sanat Sađlık ve Kùltùr Vakfı

İktisadi İşletmesi

Urfa Yolu Üzeri, Serhat Plaza A/blok

Kat: 11 No: 29 Kayapınar/Diyarbakır

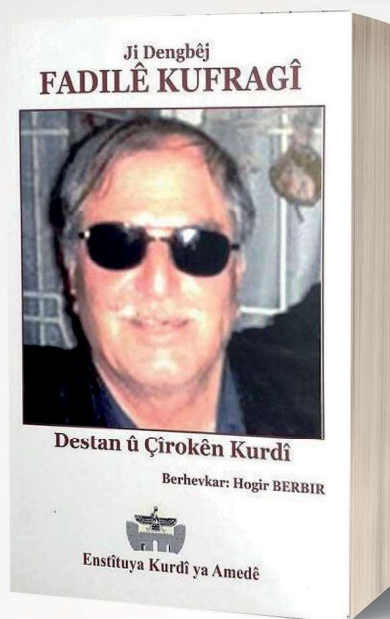
Sertifika No: 42382

Çapxane: Aliođlu Matbaacılık Bas. Yay. ve Kađ. San. Tic. Ltd. Şti.

Orta Mah.Fatin Rüştü Sk. No: 1-3/A Bayrampaşa-İstanbul

Tel: 0212 612 95 59

Sertifika No: 16919

Pirtûka pêşniyazkirî

Navê pirtûkê: Ji dengbêj Fadilê Kufragî
destan û çîrokên kurdî
Berhevkar: Hogir Berbir
Weşanxane: Enstîtuya Kurdî ya Amedê

Naverok

5. Ji edîtorî
7. Zûzaq, **Ayela Zarto**
9. Ferhenga tematîk ya hasil û mitbexê (Bajarê Agirîyê), **Fatma Şahîn**
16. Du hîkayet ji Herêma Garisanê, **Eşref Keydanî**
19. Hin gotinên pêşîyan ji Anatolîya Navîn, **Beroj Mukrîyanî**
22. Rista pîrik û makê di lîstikên zarokan da (Herêma Silopyayê), **Egîdê Fêro**
36. Biwêjên gundê Çîçikayê-2, **Bêrîvan Matyar**
38. Çîroka Papûkê, **Mahîr Ugur**
41. Xaçepirsa folklorê, **Oktay Altûn**
42. Nêçîrvan, **Elîf Gun**
48. Şerbeta rihanê, **Asmîn ûyanîk**
50. Pîya mêyofxwee, **Hîkmet Yildiz**
54. Titûn, **Zîya Mukrîyanî**
59. “Hîkayeta Durnas û Hespnas û Mîrnas”ê, **M. Emînê Botî**
63. Liwa qole, **Surya Human**
64. Giftûgoya Mîrê Bota û Axaokê Bêdarî
(Ji arşîva ‘Ebdureqîb Yûsîfî), **Hêmin Omar Ahmad**
66. Qaydeyê xerîbê ji Qelqelîyê, **Mehmet Yildirimçakar**
69. Rovî û mele, **Vîldan Sevîm**
71. Dulav reng-reng dulav şeng-şeng, **Aydin Batur**
74. Danasîn û nirxandina “Bilbilhezare”yê, **Evîndar Şevîn**
77. Ferhengoka Agirîyê-3, **Firat Keklîk**
80. Tizba mîr, **Kurdjan Sorî**

Ji edîtorî

Dem û demsal mîna avê diherikin û diçin; dan dibin roj, roj dibin hefte, hefte dibin meh û demsal. Piştî havîneka kelegermî payîza pirreng bi xêr û xweşî hat. Li gel xêr û bêr û xweşîya xwe, bi xwe ra hejmareka din ya Folklorê Me jî anî. Hejmara heftê, li ber destên we ye.

Malûm e dinya ye, carinan hesabê mal û sûtê ji hev nagire. Mirov rêyekê datîne û deh rêyên din jî li wê rêyê zêde dike; lê kar û barên dinyayê fetleka wisa dide mirovî ku mirov rê û dirban şaş dike. Rêya rast li ber mirovî dibe kend û kortal, karê hêsan li ber dibe zor û zehmet; bihar dibe payîz, havîn dibe zivistan. Covîd-19ê fetleka wisa da mirov û mirovahîyê ku ev salek e em jî ketine gêjgerîna wê û nema dikarin derkevin. Lê axir bi derengî be jî meqsed û miradê me bû û kovareka nipînû û têr û tijî amade bû.

Di kar û barên qada folklorê da, gelek xal û binxalên giring hene lê ya herî giring û esil karê berhevkarîyê ye. Bi qewlê folklorîstê kurd Celîlê Celîlî gotî, *“ku berhevkarî tune be yên din -karên din yên folklorê- yek jî bi kêrî tiştekî nayê.”* Çi li ser malperên medyaya civakî be, çi li ser blog û hesabên şexsî û komî be, çi jî bi agahîyên rasterast be, em dibînin ku hişyarîyek û eleqeyeka mezin ji bo berhevkarîyê çêbûye. Em bi qurbana we bin, xwe sist nekin, xwe li karê xwe bişîndin, ji behra bêbînî -folklorê kurdan- em çiqas bidin hev jî kêr e. Nebêjin welah min evqas kir û bes e; heyf e, xebînet e ku em zêr û zîvên vî milletî bihêlin di nava axê da, di nava toz û gemar û qul û quncikên mezel û xaniyan da. Bav û bapîran, dê û dapîran heta nivşê me anîne, em jî xîret bikin ku bigihîjin zarok, nevî, nevîçirk û nevîçirkên xwe.

Di vê hejmarê da hin nivîsên me hene ku domahîkên nivîsên hejmarên borî ne. Nivîsa *“Biwêjên gundê Çîçikayê-2”* ya Bêrîvan Matyarê yek ji wan nivîsan e. Nivîsa din jî *“Ferhengoka Agirîyê-3”* ye ku ji pênuşa Firat Keklîkî nizilîye. Rêzdar Hêmin Omar Ahmadi, dîsa berê xwe daye arşîva folklorên kurd Ebdulreqîb Yûsîfî û du meselokên Cizîra Botanê ji me ra neqil kirine. Ayela Zartoyê ji nava gîyayên herêma xwe îcar qala Zûzaqê kirîye û wê nivîsa xwe bi agahîyên ji devê niştecihên herêmê û palpiştên zanistî kemilandîye.

Berhevkarên me yên hêja û dilsoz; Hîkmet Yildiz, Aydın Batur, Kurdjan Sorî û Elîf Gunê zend û bendên xwe badane û ketine pey çîrokên herêmên xwe. Herweha Mahîr Uğurî jî varyante-

ka *“Çîroka Papûkê”* ji bo we peyda kirîye lê di vê varyantê da cudatîyek mezin heye, bila haya we jê hebe. Mehmet Yildirimçakarî jî li Herêma Qelqelîyê li ser cureyekî taybet yê edebîyata gelêrî ya kurdan berhevkarîye-ka baş kirîye û pêşkeş kirîye. Surya Human û Vîldan Sevîmê jî du çîrokên li ser rovîyî berhev kirine û her yek ji wan bi zaravayekî kurdî ye.

Bi xêr û xweşî, bi tevn û teşî be ji me û milletê me ra. Heta hejmareka din, îşlah dilê we geş û laşê we tendurîst be; mala we û hemû hezkirîyên we hezar û pênc sed carî ava be.

Eşref Keydanî

